

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 1933

ΑΡΙΘ. 25

«ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ»

Μία τελετή καταθέσεως θεμελίου λίθου τοῦ ἐν Λίβερπουλ τῆς Ἀγγλίας νέου καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς ὁμωνύμου ῥωμαϊκῆς ἐπισκοπῆς· ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς συνήθως ἐφεκτικούς «Ἐκκλησιαστικούς Καιρούς» τοῦ Λονδίνου νὰ ὁμιλήσωσιν ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἀπεριφράστως περὶ τῆς συστηματικῆς προσηλυτιστικῆς πολιτικῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Λίβερπουλ καὶ ἡ περιοχὴ του ἀποτελοῦσιν ἀριθμητικῶς ἀπὸ ἑκατονταετίας σχεδὸν τὸ κύριον κέντρον τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καθολικισμοῦ καὶ τὴν ἔδραν τοῦ κυριωτέρου τῶν καθολικῶν ἐν αὐτῇ ἐπισκόπων, ἡ ἀνέγερσις καὶ δευτέρου ῥωμαϊκοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οὐδεμίαν πικρίαν παρὰ τοῖς ἀγγλικανοῖς θὰ ἐγέννη, εἰάν λόγοι ἐμφανεῖς δὲν προέδιδον τὸ ἐγγεῖρημα ὡς σκόπιμον μέσον προπαγάνδας πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν ἀγγλων εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν.

Οἱ «Ἐκκλησ. Καιροὶ» ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία εἶνε ἀποκλειστικὴ κατ' ἀρχήν· οὐδεμίαν ἄλλην Ἐκκλησίαν δέχεται αὐτὴ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς κληρονόμον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ· *Extra Ecclesiam Romanam nulla salus*. Ἡ προσηλυτιστικὴ λοιπὸν αὐτῆς πολιτικὴ εἶνε, κατὰ λογικὴν συνέπειαν, ἐπιβεβλημένη καὶ εὐεξήγητος ἀπὸ ῥωμαϊκῆς ἐπόψεως. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία δὲν ἐδείχθη πάντοτε αὐστηρῶς συνεπὴς πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ταύτης, ὡς ἀπέδειξαν αἱ γνωσταὶ ἐν Malines ἐνωτικαὶ ἀπόπειραι συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἀγγλικανῶν, ἀλλ' ἀκριβῶς, ἕνεκα τῆς ἀποτυχίας τῶν συνομιλιῶν ἐκεῖνων, ἐξ ὧν κατεδείχθη τὸ ἀδύνατον τῆς δι' ἀμοιβαίας συμφωνίας προσελκύσεως τοῦ ἀγγλικανισμοῦ εἰς τὸν ῥωμαιοκαθολικισμόν, ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία ὑπολογίζει εἰς αὐτὴν μόνον

δι' ἐντατικῆς προπαγάνδας, διὰ τῆς ὁποίας ἐλπίζει νὰ ἐπιτύχη τὴν ἐξασθένησιν τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῆς πέτρας ταύτης· τοῦ σκανδάλου διὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπέκτασιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῆς κράτους.

Ἡ ἐντασις αὕτη τῆς προσηλυτιστικῆς προπαγάνδας τοῦ Βατικανοῦ παρατηρεῖται ἀπὸ τινος εἰς δύο μεγάλα κέντρα, τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Ἀγγλίαν, ὁφείλεται δὲ εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ὑποχώρησιν τοῦ καθολικισμοῦ ἀπὸ τῶν προπολεμικῶν του ἐπάλξεων. Ἡ Ἰσπανία ἀπωλέσθη διὰ τὴν Ρώμην. Ἐν Ἰταλίᾳ, παρὰ τὴν μετὰ τοῦ φασισμοῦ συμμαχίαν, ὁ καθολικισμὸς δὲν ἔχει ἐλευθερίαν κινήσεων. Εἰς τοὺς αὐτοὺς περιορισμοὺς φαίνεται ὅτι θὰ ὑπαχθῇ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἐκεῖ πολιτικὸν καθεστῶς, δὲν προμηνύεται δ' εὐτυχέστερον στάδιον καὶ ἐν Αὐστρίᾳ.

Ἡ ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ὑποχώρησις τοῦ καθολικισμοῦ ἐξωθεῖ αὐτὸν εἰς νέαν στρατηγικὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀποκλειστικῆς του ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον δὲ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς προσηλυτιστικῆς προπαγάνδας ἀπαιτεῖται ὁ συνδυασμὸς δύο ὄρων, ἦτοι τὸ μὲν χώρα μὲ ἐκδηλον ἐπιρροὴν ἐν τῷ κόσμῳ, τὸ δὲ μία πραγματικὴ ἀνεξίτητος ἐκεί, εὐνόητον ὅτι τὸ μόνον συνδυάζον ἀμφοτέρους· ἔδαφος παρέχει ἡ κυριαρχικὴ ἀκτίς τῆς βρετανικῆς σημαίας. Ἰδεῶδες στάδιον ἐφαρμογῆς τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἡ Ἀμερικὴ, εἰάν αὕτη ἐδεικνύετο ἀδιάφορος πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν εἰς τὰς ἀνωτέρας πολιτικὰς καὶ κυβερνητικὰς σφίρας ἐπιρροῆν, ὅπερ, ὡς εἶνε γνωστὸν, δὲν συμβαίνει.

Δύο λοιπὸν εἶνε τὰ κέντρα, εἰς τὰ ὁποῖα στρέφεται ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἡ προσηλυτικὴ καὶ ἡ δρασις τῆς λατινικῆς προπαγάνδας, ἡ Παλαιστίνη καὶ ἡ Ἀγγλία. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε παρατηρηθῆ ἐν Παλαιστίνῃ ἢ σημερινῇ ἔντονος ῥωμαϊκὴ δραστηριότης εἰς τὴν ἰδρυσιν ἱεροποστολικῶν σταθμῶν, σχολείων

καὶ ἱεροδιδασκαλείων. Τὴν ἐπέκτασιν δὲ ταύτην τῆς λατινικῆς προπαγάνδας ἐν τῇ ἀγ. Γῆ βοηθοῦσι δύο σπουδαῖοι παράγοντες: ἡ οἰκονομικὴ ἀπορία τῆς ὀρθοδόξου ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας καὶ τὸ φιλελεύθερον τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς τῆς Παλαιστίνης. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ὑπάρχουσιν οἱ προλέγοντες ὅτι μετὰ μίαν γενεὰν ἡ Παλαιστίνη θὰ ἐκλατινισθῆ ἰθρησκευτικῶς καθ' ὀλοκληρίαν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ λατινικὴ προπαγάνδα ἀναπτύσσεται βεβαίως μὲ βῆμα βραδύτερον, ἀλλ' ἀσκεῖται ἐντόνως καὶ ἐπὶ ὄρισμένου προγράμματος ἰδίᾳ διὰ τοῦ τύπου καὶ τῶν τελετουργικῶν ἐντυπωτικῶν ἐπιδείξεων, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν εἶνε ἀδιάφορος μεγάλη μερὶς τῶν ἀγγλοσαξῶνων. Ἡ προσηλυτιστικὴ αὕτη προσπάθεια δὲν κατευθύνεται πρὸς τοὺς κύκλους τῶν ἀιθέων καὶ τοὺς ἐν γένει ἀρνητικῶς ἢ ἀδιαφόρως ἔχοντας πρὸς τὸν Χριστιανισμόν· σχολός της εἶναι ὁ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Ἀνατολῇ πασίγνωστος: ἡ διὰ παντός μέσου προσέλκυσις τῶν ἤδη χριστιανῶν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν ἀνήκουν, εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν. «Θυσιαστήριον κατὰ θυσιαστηρίου· ἅγια Τράπεζα κατὰ ἁγίας Τραπέζης»,—αὕτη εἶνε ἡ πολιτικὴ τοῦ Βατικανοῦ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἐν μόνον θυσιαστήριον, μία μόνη ἅγια Τράπεζα ὑπάρχει· ἐκεῖνη. ἀφ' ἧς ἐκπορεύεται ἡ εὐλογία τοῦ Πάπα.

«Ἡμεῖς, τὰ μέλη τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας,—λέγουσι κατακλείοντες τὸ ἄρθρον τῶν οἱ «Ἐκκλησ. Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου—, οὐδαμίαν ὄρεξιν ἔχομεν πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν χριστιανῶν ἄλλων ὁμολογιῶν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τόσον εὐρὺ στάδιον πρὸς ἐκχριστιάνιον ἐθνικῶν. Δὲν ἐπιθυμοῦμεν πνευματικὸς μετὰ τῆς ἁγίας Ἐδρας ἀγῶνας· οἱ πόθοι μας στρέφονται πρὸς τὴν ἑνωσιν. Εἴμεθα ὁμως ὑπαχρεωμένοι νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν πραγματικότητα ὡς ἔχει καὶ νὰ δηλώσωμεν ὅτι, ἐφ' ὅσον αἱ σημεριναὶ συνθήκαι ἐξακολουθοῦν νὰ ἦνε ὡς εἶνε, δὲν δυναμέθα νὰ συμβιβασθῶμεν πρὸς τὰς ρωμαϊκὰς ἀξιώσεις καὶ νὰ μὴ ἀγρυπνώμεν κατὰ τῆς ρωμαϊκῆς εἰσβολῆς..»

Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ρωμαϊκῆς ταύτης προπαγανδιστικῆς πραγματικότητος οἱ ἀγγλικανοὶ ἀσφαλῶς τώρα ἀντιλαμβάνονται πλήρως τὰς αἰτιάσεις ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων

κατὰ τῆς ἀντιχριστιανικῆς προσηλυτιστικῆς πολιτικῆς τοῦ Βατικανοῦ, καὶ τὴν ἀξίαν ὄλων ἐκείνων τῶν καθ' ἡμῶν διαμαρτυριῶν, τὰ: ὁποία φέρουσιν εἰς τὰς στήλας τῶν «Ἐκκλησ. Καιρῶν» διὰ τῶν ἐπιστολῶν τῶν διάφοροι ζηλωτῶν ἄγγλοι ρωμαιοκαθολικοί, ὅσους ἐλέγχουμεν τὰς παρ' ἡμῖν προσηλυτιστικὰς ἐνεργείας τῆς Ἐκκλησίας τῶν.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ Ἡ ΣΩΤΗΡΙΑ

Ἡ κατάστασις τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε καὶ πάλιν θλιθερά. Μετὰ παρέλευσιν τριούτων ἐτῶν, ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ φοβερωτάτου τῶν πολέμων, οὐ μόνον δὲν ἐπικρατεῖ εἰρήνη καὶ ἡσυχία, ἀλλὰ τοῦναντίον τρικυμία καὶ νέοι πόλεμοι. Τὸν κόσμον καταταυραννεῖ πρωτοφανῆς εἰς ἔκτασιν καὶ ἔντασιν οἰκονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ κρίσις. Καὶ συνέρχονται οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑυρώπης καὶ οἱ λεγόμενοι εἰδικοί καὶ ἐμπειρογνώμονες πρὸς ἀποσόβησιν τῶν δεινῶν ἢ καὶ ἀνόρθωσιν τῶν πραγμάτων· ἄλλοι δὲ ἀλλαχού προτείνουν διάφορα φάρμακα τοῦ νοσοῦντος σώματος τῆς ἀνθρωπότητος. Διαρκῶς γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀρσεως τῶν παρεξηγήσεων, περὶ τῆς υπερτάτης ἀνάγκης τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς πλήρους παραγωγῆς τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ διαφόρων κρατῶν ἐπιφόβως ἐντείνονται καὶ ἀπειλοῦνται νέοι καταστροφαι καὶ πόλεμοι. Ἐμφανίζονται εἰς τὸν διεθνή πολιτικὸν ὀρίζοντα νέφη, τὰ ὁποία ἢ ἐκρήγνυνται, ὡς ἐν τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ καὶ τῇ Ν. Ἀμερικῇ ἢ ἀπειλοῦνται νέοι πόλεμοι. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ἣτις ἐθεωρήθη ὡς ἡ πανάκεια τῆς ἀθλίας καταστάσεως, δὲν ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ τοὺς νέους πολέμους καὶ ἐξακολουθεῖ φοβερός ὁ πόλεμος ἐν τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ. Τὸ δὲ φοβερώτατον, τὰ Κράτη ἐξοπλίζονται μὲ μανίαν καὶ τὰ μίση ἀναπτύσσονται εἰς τρόπον ὥστε νὰ νομίζῃ τις ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς παραμονὰς νέου φοβερωτάτου πολέμου.

Ἡ συνδιάσκεψις τοῦ ἀφοπλισμοῦ, παρὰ τὰς προσπαθείας πολλῶν, βαδίζει μὲ βῆμα σημειωτόν, τὸ ἐποῖον ἤκιστα ἱκανοποιεῖ τὴν ἀγωνιώσαν ἀνθρωπότητα. Οἱ ἀπαισιόδοχοι ὀμιλοῦν περὶ χρεωκοπίας τῆς Γενεύης, περὶ ἐπανόδου εἰς τὸ παλαιὸν σύστημα τῶν συμμαχιῶν, τοῦ ὁποίου τὰ τραγικὰ ἀποτελέσματα γνωρίζομεν.

Ἐπειτα πληθύνονται ὁσήμεραι οἱ ἀεργοί, οἵτινες ἀνέρχονται εἰς τριάκοντα καὶ πλέον ἑκατομμύρια ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, καθ' ὃν χρόνον τ' ἀποθέματα τῶν

πρώτων ὄλων ἐδιπλασιάσθησαν καὶ κείνται ἀχρηστευόμενα καὶ υποκείμενα εἰς καταστροφάς. Πῶς θὰ σωθῆ ὁ κόσμος; «Ὅλοι ἐλπίζουν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Διάσκεψιν τοῦ Λονδίνου. ὡς καὶ τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἀφοπλισμοῦ ἐν Γενεύῃ κατόπιν τοῦ διαγγέλματος τοῦ Προέδρου τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ροῦζβελτ τόσο μᾶλλον ὡσαυ καὶ αἱ δηλώσεις τοῦ ἀρχικαγκελαρίου τῆς Γερμανίας Χίτλερ ἐθεωρήθησαν εὐμενείς.

Βεβαίως ἡ εὐθύνη τῶν ἰθυνόντων τὰς τύχας τοῦ κόσμου εἶνε μεγίστη καὶ πρέπει ὡς τάχιστα νὰ ληφθοῦν δραστηκᾶ μέτρα τῆς σωτηρίας, διότι ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις ἀπειλεῖ τὴν συντριβὴν καὶ τελείαν καταστροφὴν ἐφ' ὅσον οἱ ἐχθροὶ τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν διαδίδουν ψευδεῖς ἀρχὰς καὶ διδασκαλίαις, κομμουνιστικὰς, δι' ὧν δηλητηριάζονται οἱ λαοὶ καὶ δὴ ἡ νεότης. Ἀπὸ τῆς καταστροφῆς ἐσώθησαν τὰ Κράτη τῆς Ἰταλίας καὶ τελευταῖον τῆς Γερμανίας διὰ τῆς ἀνακηρύξεως δικτατοριῶν καὶ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας ἐνεργείας τῶν ἀνελευθέρων ἀθέων κομμουνιστῶν.

Δὲν ὑπάρχει ἡ δὲν ἀνεφάνη ὁ μέγας ἀνὴρ, λέγουσι, ὅστις θὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας. Ὁ Πῶλ Βαλερὺ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἀπέδωκε τὴν σημερινὴν κατάστασιν καὶ τὸ σημερινὸν τοῦ κόσμου κατάντημα «εἰς τὴν καθυστέρησιν [τῆς] πολιτικῆς σκέψεως τῶν μικρῶν Εὐρωπαίων». Ναί· εἶνε μικροὶ καὶ θὰ εἶνε τοιοῦτοι ἐφ' ἧσον ζητοῦν τὴν σωτηρίαν διὰ τῶν ἀνθρωπίνων μότιον μέσων. Ἐπιφανῆς ἀντιπρόσωπος Μ. Δυνάμεως εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Ἀφοπλισμοῦ εἶπε τελευταίως· «Σπεύδω εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Ἀφοπλισμοῦ. Θὰ πράξω τὸ πᾶν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς. Ἄλλ' ἐὰν δὲν κατορθώσω θετικόν τι, θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου καὶ θὰ εἶπω· ὀπλίσου». Ὁ Μουσσολίνι εἰς ἄρθρον του δημοσιευθὲν εἰς ἐφημερίδα τοῦ Βερολίνου, ἔγραψε πρὸς τοὺς ἄλλους· «Ἡ ἀνακωχὴ διαρκεῖ δέκα πέντε ἔτη. Καὶ ἡ μικρὰ αὕτη ἀθεσβαιότης μᾶς ὀδηγεῖ πρὸ τοῦ διλήμματος ἢ θὰ πάρωμεν πάλιν τὰ ὄπλα ἢ εἰλικρινῶς θὰ εἰρηνεύσωμεν».

Ἄλλ' εἰλικρινῶς θὰ εἰρηνεύσῃ ἡ ἀνθρωπότης μόνον ὅταν πιστῶς πιστεῦσῃ εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς εἰρήνης, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις παρέχει καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀνορθώσεως καὶ σωτηρίας. Οἱ λαοὶ ἀπεμακρύνθησαν τοῦ Θεοῦ· ὑπερηφάνευσθησαν διὰ τὴν ὕλικὴν πρόοδον καὶ ἐζήτησαν καὶ ζητοῦν τὴν σωτηρίαν των οὐχὶ ἐν τῷ Θεῷ. «Τὰδε λέγει Κύριος... τοὺς ἀπειθοῦντας ἀπολέσω... καὶ πάντας ὑπερηφάνους ταπεινώσω» (Ἡσ. 1,24). «Κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν, ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐ-

τῶν τὸ παράπαν... ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν» (Σοφον. 3,6). Ἡ θερμὴ ὁμως πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν μεταβάλλει καὶ μεταμορφώνει τὰς καρδίας καὶ ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ «λίθινη καρδία» μεταβάλλεται εἰς σαρκίνην καὶ ἀποβαίνει πλήρης συμπαιθείας καὶ εὐγενῶν χριστιανικῶν αἰσθημάτων. «καὶ ρουσα μετὰ χαρόντων καὶ κλαίονσα μετὰ κλαίωντων». Ἄνθη καὶ καρποὶ ἀναφαίνονται ἐκεῖ, ἐνθα ὑπῆρχον πρότερον ξηροὶ κλάδοι. Ὁ οἶκος προσλαμβάνει ἀνεκφραστον γλυκύτητα, εἰς τὸν ὅποιον εἰσέρχεται ὁ Κύριος. Διὰ τοῦ οἴκου μεταβάλλει τὴν κοινωνίαν, τὴν πολιτείαν, τὸ ἔθνος, τὴν ἀνθρωπότητα.

Αὐτὸς εἶνε ἀληθῶς ἄρχων εἰρήνης διότι φέρει τὴν εἰρήνην εἰς τὰ Ἔθνη. Ἡ δὲ εἰρήνη εἶνε ὡς ποταμὸς ῥέων διὰ τῆς καρδίας καὶ ὁροσίζων αὐτήν. Ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Κύριον, ὅτε τὰ μὲν ὄπλα τοῦ πολέμου θὰ μεταβληθοῦν εἰς ὄργανα βιομηχανίας, τὰ δὲ πρὸς τοῦτο δαπανώμενα χρήματα θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἠθικὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐλπίς αὕτη ἀποβαίνει πεποίθησις, διότι διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καταστρέφεται ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ἐκρίζωνται αἱ δυνάμεις τῆς κακίας, συντριβονται αἱ λεγεῶνες τοῦ Σατανᾶ.

† Ο ΓΟΥΡΓΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ
ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ

[5]

Γ ρ α φ ῆ καὶ Παράδοσις: Ἡ ἐπάρκεια τῆς ἀγ. Γραφῆς. Ἡ ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας κατάχρησις τῆς Παραδόσεως. Ἡ ὑπὸ τῆς Παραδόσεως συμπληρωσις τῆς ἀγ. Γραφῆς. Ἡ ἀγγλικανικὴ ἐποψις περὶ ἀμφοτέρων. Τὰ τρία σημεῖα συμφωνίας ὁρθοδόξων καὶ ἀγγλικανῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

2. «Γραφὴ καὶ Παράδοσις» — Ἄλλ' ἐνῷ εὐχερῶς παρεκλήθη ἡ ἐν τῷ α' Ὄρω ἐμφανισθεῖσα διαφωνία καὶ ὑπῆρξε πλήρης ἡ συμφωνία περὶ τοῦ Κανόνος τῆς ἀγ. Γραφῆς, περὶ οὗ διελάμβανεν ὁ β' Ὄρος, δὲν κατορθώθη νὰ ὑπερνηκηθῶσιν ὅλοι αἱ δυσχέρειαι αἵτινες ἐνεφανίσθησαν περὶ τὴν διατύπωσιν τοῦ γ' τῶν ὄρων «περὶ τῆς ἐπαρκείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς». Ἡδὴ ἡ ἐπιγραφή τοῦ τίτλου προεκάλεσε τὴν ἀντίρρησιν τῶν Ὀρθοδόξων, ὡς ἀποκλείουσα ἐξ ἐλοκλήρου τὴν Ὀρθόδοξον ἄποψιν περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ συνεφωνήθη, ὅπως ὁ γ' Ὄρος συνδυαζόμενος μετὰ τοῦ β' ἐπιγραφῆ «Γραφὴ καὶ Παράδοσις». Οἱ Ὀρθόδοξοι γινώσκουσι καὶ ἐκτιμῶσι θεσφαίως τοὺς λόγους δι' οὓς τόσο ἐν τοῖς 39

ἄρθροις θρησκείας (VI καὶ XX), ὅσον καὶ ἐν τῷ χειροτονητικῷ Ἐπισκόπων καὶ Ἱερῶν ἢ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπιμένει, ὅπως περιορίσῃ τὴν θείαν Ἀποκάλυψιν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἁγ. Γραφῆς, ὡς δὲν ἀγνοοῦσιν, ὅτι πολλὰς τῶν μετὰ τὸ Σχίσμα Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως εἰσαχθεισῶν καινοτομιῶν αὐτῆς καὶ πλείστας τῶν πράξεων αὐτῆς, δι' ὧν ἐπίεξε τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν ἢ καὶ ἐξεμεταλλεύετο αὐτοῦς, ἢ Ρωμ. Ἐκκλησίᾳ ἤντλει ἐκ τῆς Παραδόσεως. Ἄλλ' ἢ κατὰ χροῖον δὲν αἶρει τὴν χροῖον. Ἐπειδὴ εὐρέθη Ἐκκλησία καταχραστῆσα τὴν Ἀποστ. Παράδοσιν, δὲν ἐπεταί διὰ τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ θυσιασθῇ αὐτὴ καὶ μετ' αὐτῆς καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐν αὐτῇ μῦρον τῆς θείας Ἀποκαλύψεως. Οἱ Ὀρθόδοξοι φρονοῦμεν, ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἄλλως εἰπεῖν αἰ ἀλήθειαι τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀπ' ἀρχῆς παρεδόθησαν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν προφορικῶς, ὅτι ἐξωτερικῶς λόγοι προὐκάλεσαν τὴν συγγραφήν τῶν ἁγ. Γραφῶν, ὅτι ἐπὶ πολλὰς γενεὰς ἢ Ἐκκλησία ὡς σύνολον ἐζήσῃ καὶ ἔδρασε καὶ διέδωκε τὴν χριστιανικὴν πίστιν ἄνευ κοινοῦ γραπτῶ μνημείου, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἁγ. Γραφῶν ἢ προφορικῇ παράδοσις ὑπῆρξε πηγὴ ἀληθείας καὶ ὄπλον πρὸς ἔμψυκτον αὐτῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, συντόμως εἰπεῖν, ὅτι οὐχὶ ἢ Ἐκκλησία διὰ τὴν Γραφήν, ἀλλ' ἢ Γραφὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ τῶν Ὀρθόδοξων οὐδεὶς ἀρνέεται, ὅτι ὑπῆρξε πρόνοια Θεοῦ, ὅπως τὸ μέγιστον μέρος τῆς θ. Ἀποκαλύψεως περιληφθῇ ἐν τῷ I. Κανόνι, τὸν ὁποῖον αὐτὴ καὶ αὐθις ἢ Ἐκκλησία κατήρτισεν ἀπροσκορακίσασα τὰ ἀποκρυφα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν αὐτῇ ζωῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἁγ. Πνεύματος τηρουμένης παραδόσεως, ἀλλ' οὐδεὶς θὰ δεχθῇ, ὅτι μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Κανόνος ἢ Παράδοσις ἀπέθη περιττὴ ἢ ἀνωφελεῖς. Οἱ ἰσχυρίζομενοι ὅτι ὁ Θεὸς ἠθέλησεν πηγὴν Ἀποκαλύψεως τὴν Παράδοσιν μόνον μέχρι τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Κανόνος, ἀλλ' ὅτι μετ' αὐτὸν ἠλλαξεν ἢ βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ σήμερον πηγὴ αὐτῆς εἶνε μόνη ἢ Ἀγ. Γραφή, πειρῶνται καθ' ἡμᾶς νὰ ἐμβατεύσωσιν εἰς τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἡμεῖς ἀδυνατοῦμεν νὰ παρακολουθήσωμεν αὐτοῦς. Ἄν δὲ τινες τῶν Πατέρων, πατάσσοντες αὐθαιρέτως πλάνας οὐδὲν ἐχούσας στήριγμα ἐν ταῖς Γραφαῖς, ζητοῦσι παρὰ τῶν αἰρετικῶν, ὅπως δι' αὐτῶν ἀποδείξωσι τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν καὶ τονίζουσι τὴν μοναδικὴν αὐτῶν σπουδαιότητα εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, ὡς ὁ Μ. Ἀθανάσιος, ὑπάρχουσιν ἄλλοι, ὡς ὁ Μ. Βασίλειος, οἵτινες τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας θεμελιόουσιν ἐπὶ ἀμφοτέρων, τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Παραδόσεως. Ἀκριβῶς δὲ ὁ φόβος, μήπως παροραθῇ στοιχείον τι τῆς Ἀποκαλύψεως μὴ περιληφθὲν ἐν τῇ Ἀγ. Γραφῇ, ἀλλὰ διασωθὲν ἐν τῇ Ἀποστ. Παράδοσις ἦγαγε τοὺς Ὀρθόδοξους, ὅπως ἐπιμεινῶσιν εἰς τὴν διατύπωσιν, ὅτι ἢ ἁγ. Γραφὴ συμπληροῦται ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως. Παρὰ τὴν οὕτως ὁμως ἐμφανισθεῖσαν ἱεζικὴν κατ' ἀρχὴν διαφοράν μεταξὺ τῶν δύο ἀπόψεων, ἡτις ἐξηγεῖται ἐν μέρει ἐκ τῶν κατηγορηματικῶν περὶ τοῦ ζητήματος ἐκφράσεων τῶν Ἀγγλικανικῶν Ὁμολογιῶν, ὑφείλο-

μεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι μεγάλως διευκολύνει τὴν ἐν τοῖς ἐπι μέρους συμφωνίαν ἢ ἀναγνώρισιν τῆς χρησιμότητος τῆς παραδόσεως ὑπὸ τῶν Ἀγγλικανῶν, ἢ γενομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῇ Κατηχήσει τοῦ Μόσχας Φιλαρέτου περὶ παραδόσεως λεγομένων. Διότι οὗτοι ἐδέχθησαν, ὅτι ἢ Ἱερὰ Παράδοσις εἶνε ὁδηγὸς εἰς τὴν κατανόησιν τῆς Ἀγ. Γραφῆς, εἰς τὴν ὁρθὴν τέλει τῶν Μυστηρίων καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἐθίμων καὶ τελετῶν ἐν τῇ ἀρχαῖᾳ αὐτῶν καθαρότητι, ἀλλ' ἐπέμειναν, ὅτι μόνη ἢ ἁγ. Γραφή περιέχει, ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον εἰς σωτηρίαν.

Ἐντεῦθεν καὶ ἐκρίθη ἀπαραίτητον, ὅπως ἐν τῇ κοινῇ Ἐκθέσει παρατεθῶσιν ἀντιμέτωποι ἀλλήλων αἱ δύο ἀπόψεις, ἢ Ἀγγλικανικὴ καὶ ἢ Ὀρθόδοξος, ἐκείνη δεχομένη, ὅτι πᾶν ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον εἰς σωτηρίαν περιέχεται ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ, αὐτὴ δὲ, ὅτι ἢ Παράδοσις δὲν διασαφηνίζει μόνον καὶ ἐρμηνεύει τὴν ἁγ. Γραφήν, ἀλλὰ καὶ συμπληροῖ αὐτὴν καὶ ἐν ἐκείνοις, ἀτινά εἰσιν ἀναγκαῖα εἰς σωτηρίαν. Μετὰ τὴν παράθεσιν τῶν διαφερουσῶν τούτων ἀπόψεων ἢ περαιτέρω συζήτησις κατέληξεν εἰς συμφωνίαν μεταξὺ τῶν δύο μερῶν ἐν τοῖς ἐξῆς τρισὶ σημείοις:

A) Συνεφωνήθη, ὅτι πηγὴ τῆς Ἀποκαλύψεως ἐν τοῖς ἀναγκαῖοις πρὸς σωτηρίαν εἶνε ἢ Ἀγία Γραφή, ἀλλ' ὅτι αὕτη ὀφείλει νὰ συμπληρώνηται, διασαφηνίζηται καὶ ἐρμηνεύηται ὑπὸ τῆς Ἱ. Παραδόσεως. Διὰ τῆς διατυπώσεως ταύτης διεφυλάχθη μὲν ἢ ἐξέχουσα σπουδαιότης τῆς ἁγ. Γραφῆς ὡς πηγῆς τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, ἀνεγνωρίσθη ὁμως καὶ ἢ ἀνάγκη ἔχει μόνον τῆς διασαφηνίσεως καὶ ἐρμηνείας, ἀλλὰ καὶ τῆς συμπληρώσεως αὐτῆς καὶ ἐν τοῖς ἀναγκαῖοις εἰς σωτηρίαν ὑπὸ τῆς Παραδόσεως. "Ὅτι ὑπὸ τῶν Ὀρθόδοξων ἐχαιρετίσθη ἰδιαιτέρως εἶνε ἢ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ μνεῖα τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐρμηνευούσης τὸ νόημα τῆς Γραφῆς καὶ τῆς Παραδόσεως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἐν αὐτῇ οἰκούντος καὶ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ὁδηγούντος Ἁγίου Πνεύματος. B) Ὁρίσθη ἀπὸ κοινοῦ ἢ ἔννοια τῆς Παραδόσεως. Αὕτη περιλαμβάνει τὰς ἀληθείας, αἵτινες ἀπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων ἔχουσαι τὴν ἀρχὴν κατέληθον διὰ τῶν Πατέρων, ἐμολογοῦνται ὁμοφώνως καὶ συνεχῶς ἐν τῇ ἀδιαιρέτῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ διδάσκονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἁγ. Πνεύματος. Διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου ἀνεγνωρίσθη, ὅτι Παράδοσις δὲν σημαίνει κυρίως ἔθιμα, πράξεις ἢ τελετὰς ἀποστολικὴν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἀληθείας, καὶ ὠρίσθη, ὅτι διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὁμοφώνου καὶ συνεχῶς αὐτῆς Παραδόσεως ὑφείλομεν ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τοὺς Πατέρας τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας. Μετὰ τοὺς ἠγέτας τῆς Ὁξφορδαίου Κινήσεως, οἵτινες τὴν γνώμονα τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἀνεζήτησαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἡνωμένης ἀρχαίας καθολικῆς Ἐκκλησίας, εἶνε, ἐφ' ὅσον γινώσκουμεν, ἢ πρώτη φορά καθ' ἢν Ἀγγλικανοὶ ὄλων τῶν Σχολῶν οὕτως ἐπισήμως ἀνεγνώρισαν τὴν σπουδαιότητα τῆς Παραδόσεως τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας. Γ) Δεχόμενοι οἱ Ὀρθόδοξοι, ὅτι, ὅπως ἢ ἁγ. Γραφή, οὕτω καὶ ἢ γνησία Ἀποστολικὴ Παράδοσις, εἶνε τμήματα μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς θείας Ἀποκαλύψεως, οὐδεμίαν ἠσθάνθη-

σαν δυσκολίαν, ὅπως συμφωνήσωσι μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν. Ἐπιμεταξὺ τῶν δύο τούτων δὲν δύναται νὰ υπάρξῃ ἀντίφασις. Παράδοσις ἀντιφάσκουσα πρὸς τὴν ἁγίαν Γραφὴν δὲν δύναται νὰ εἶνε γνησία Παράδοσις. Ἀλλὰ Γραφή καὶ Παράδοσις, ὡς τμήματα τῆς αὐτῆς Ἀποκαλύψεως, εἰ καὶ τελικῶς διακρίνονται, οὐσιωδῶς αποτελοῦσιν ἐν ὅλῳ καὶ δὲν δύναται νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων, οὐδὲ νὰ νοηθῶσι κεχωρισμένοι ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις ἐτάχθη φρουρὸς καὶ διδάσκαλος τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, τὴν ὁποίαν περιέχουσιν. Οὕτω διὰ τῆς ἐπιτευχθείσης συμφωνίας ἐν τοῖς τρισι τούτοις σημείοις καὶ ἂν μὴ ἦρθῃ ἐξ Ὀλοκλήρου ἡ ἀρχικὴ μεταξὺ τῶν δύο ἀπόψεων διαφωνία, ἐμειώθησαν ἕως σπουδαίως αἱ ἀκρότητες αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴ θεωρῆται αὕτη κώλυμα ἀνυπερβλήτων πρὸς συνεννόησιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὅταν ἐπέλθῃ μεταξὺ αὐτῶν συνεννόησις ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς Ἀποκαλύψεως.

(Συνεχίζεται)

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΦΑΝΑΡΙΟΦΕΡΣΑΛΩΝ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

Καθηγίαζε τὴν ἱεράν Μητρόπολιν Μεσσηνίας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν πᾶσαν διὰ τῶν ἀρετῶν του ὁ Σεβασμιώτατος καὶ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας Μελέτιος. Διὰ τοῦτο ἅμα ὡς τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα ἐγνώσθη, ὁ προκαθήμενος ἡμῶν, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος, καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλιππων Χρυσόστομος, ἐκ μέρους τῆς ὑπὸ τὸν Οἰκουμένικὸν θρόνον Ἐκκλησίας, καταλιπόντες πάσας τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας αὐτῶν πνευματικὰς φροντίδας ἦψαντο τῆς πρὸς Μεσσηνίαν ὁδοῦ ἐπιθυμοῦντες ὅπως αὐτοπροσώπως ἀναπέμψωσι τὰς ἐξοδίους εὐχὰς εἰς τὸ σεπτὸν αὐτοῦ σκήνος.

Δὲν διαφέρει βεβίως ὅτι ὁ κατὰ τὸν κόσμον Μιχαὴλ Σακελλαρόπουλος ἐγεννήθη τὸ 1852 ἔτος ἐν τῷ χωρίῳ Βασσαρά τῆς Λακεδαίμονος διότι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὰς περγαμνὰς τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ γένους. Προήχεται ὁμοῦ ἀπὸ Λευτικὴν οἰκογένειαν πατέρα ἔχων τὸν Αἰδέσιμον ἱερέα Δημήτριον, παρ' οὗ καὶ τὰς πρώτας ἔλαβε θρησκευτικὰς βάσεις καὶ τὴν ἔφεσιν ἵνα κληρικὸς καταστῆ. Ἀνῆλθεν ὅθεν νεαρὸς ἔφηβος εἰς τὴν γειραρὰν καὶ αἰωνόβιον Μονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα καὶ ἐκεῖ συνετοῦ γέροντος τυχὼν, τοῦ Μ. Παΐσιου, ἠσκέιτο εἰς τοὺς πνευματικὸς ἀγῶνας Μοναχὸς καρεῖς καὶ Μελέτιος μετονομασθεὶς, προπονούμενος καὶ ἐκμορφούμενος ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὰς κληρικὰς τάξεις. Ἐκεῖθεν ἐξώρμησεν εἰς τὰς ἐν Σπάρτῃ σχολὰς, πλήρης πίστεως καὶ φιλομαθείας, καὶ ἐκεῖ ἐπιτυχῶς διήνυσεν τὰς τάξεις τοῦ τε Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ τοῦ Γυμνασίου. Κατέχων ἤδη τὸ γυμνασιακὸν πτυχίον ἔλαβε τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ἀγούσαν ἐγγραφείας φοιτήτης τῆς περιεσμένου τῶν θεολόγων σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ ἐκεῖ ἔχων εὖνον τὸν

Θεὸν ἠξιώθη καλοῦ προστάτου, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἐπισκόπου Οἰτύλου Προκοπίου τοῦ Φελισσαροπούλου, ὅστις διακονίσας ἐν Σπάρτῃ ὡς Ἱεροκήρυξ ἐγνώριζε καὶ περὶ πολλοῦ εἶχε τὸν νεαρὸν Μοναχὸν Μελέτιον, ἠγαπάτο δὲ καὶ τὰ μάλιστα ἐτιμᾶτο διὰ τὴν μάθησιν καὶ τὴν χρηστοθήθειαν παρ' ὅλων τῶν καθηγητῶν του. Διανύσας ὅθεν ἐπιτυχῶς καὶ τὸν πανεπιστημιακὸν δόλιχον «αἰὲν ἀριστεύων καὶ ὑπείροχος ἄλλων», ἵνα κατὰ τὸν ποιητὴν εἶπω, ἠξιώθη καὶ τοῦ θεολογικοῦ πτυχίου μεταξὺ τῶν προλυτῶν τῆς Θεολογίας συναριθμηθεὶς καὶ τότε ἐχειροτονήθη Διάκονος ὑπὸ τοῦ Φωκίδος Δαβίδ καὶ κατόπιν ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ Πατρῶν Λιμασκηνοῦ. Διωρίσθη δὲ τότε Σχολάρχης ἐν Σπάρτῃ τὰ μάλιστα ἀγολίων, διότι πλησίον τῆς Μονῆς τῆς Μετανοίας του, ἦν ὡς ἰδιαν ἐστίαν ἐλογίζετο, θὰ ἠδύνατο ἀντιπελαργῶν ἵνα παρὰ αὐτῇ τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ ὑπηρεσίας του ἀνθ' ὧν παρ' αὐτῆς ἐσθλῶς ἀπεκόμισεν παιδιόθεν. Ἐν ᾧ δὲ ἐν Καρύστῳ κατόπιν ὑπηρετεῖ ἐκεῖ μετατεθεὶς ἐκνωθή ἡ θέσις τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Μονάχῳ Ἐκκλησίας, ἦν ὁ φιλέλλη βασιλεὺς Λουδοβίκος, ὁ τοῦ Ὁθωνος πατὴρ, ἐδωρήσατο τοῖς Ἕλλησιν, ὁ Ὑπουργῶν τότε ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁ λόγιος ἐκεῖνος ἀνὴρ Κων. Παπαμιχαλόπουλος ἐκτιμῶν ἰδιαζόντως τὸν Μελέτιον προσέφερον αὐτῷ τὴν ἱεράν ταύτην διακονίαν. εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Μοναχὸν εἶναι φάρος καλλιφωτος διὰ τὴν σπουδάζουσαν ἑλληνικὴν νεότητα, ἣτις ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐσπευδὲν ἐκεῖ καὶ σπεύδει ἵνα γευθῇ τὰ νάματα τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Ἐπὶ δωδεκαετίαν ἐκεῖ ὁ Μελέτιος ἐφημερεύσας εἶχε καταστῆ ὁ πνευματικὸς ποδηγῆτης τῶν Ἑλλήνων σπουδασίων. Παρῆλθον ἔκτοτε δεκάδες ἐτῶν καὶ οἱ ἐκεῖ σπουδάζαντες οἱ περὶ τὴν πολιτικὴν τραπέντες ἀνῆλθον εἰς τοὺς ὑπουργικὸς θώκους, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐγένοντο στρατηγοὶ, οἱ ἐπιστήμονες ἀνῆλθον τὰς πανεπιστημιακὰς καθέδρας καὶ διεσκορπίσθησαν πολλαχοῦ, παρέμεινεν ὁμοῦ θάλλον ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὸν ἱερέα τοῦ Μοναχοῦ καὶ ὅπου ἂν συνήντων αὐτὸν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ ἠσπάζοντο τὴν δεξιάν του ἠδέως ἀναπολοῦντες τὸν ἐν Μονάχῳ πνευματικὸν αὐτῶν ποδηγῆτην. Ἀλλ' ἐκεῖ ἐν Μονάχῳ ἀπήλαυσε καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ μακαριστοῦ Βασιλέως Γεωργίου. βασιλικὴ δὲ συστάσει μετεκλήθη ἐκεῖθεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπάρχου τῆς ἱεράς Συνόδου. Ἐπὶ βραχὺ διάστημα παρέμεινε ἐκεῖ, πλὴν μέχρι τοῦ νῦν ἐκτιμῶνται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ ἐγκύκλιαι τῆς ἱεράς Συνόδου, αἱ ἰδίᾳ χειρὶ ὁ Μελέτιος συνέτασσε, διὰ τὴν καλλιέπειαν καὶ ἐμβροθίαν αὐτῶν. Ἐκεῖθεν ψήφῳ ὁμοφώνῳ τῆς ἱεράς Συνόδου καὶ Βασιλικῆς ἐπινεύσει κατέστη Μητροπολίτης Μεσσηνίας. Ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ ποιμνίου τοῦ ἐκλιπόντος ἱεραρχοῦ ὁμιλῶν, δὲν ἔχω ἀνάγκην διὰ μακρῶν νὰ ἐκθέσω ὅποια ἡ δοῦσις τοῦ Μητροπολίτου Μελετίου ἐν Μεσσηνίᾳ. Δὲν εἶναι ἡ εὐστάθεια καὶ ἡ πευθαρχία τοῦ κλήρου, ἡ εὐπρέπεια τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ τάξις τῶν Μονῶν, ἡ κοσμιότης τῶν τελετουργικῶν πράξεων, ἀλλ' ὁ Μελέτιος ἠσκησεν ὑπερόχως καὶ τὴν ἐτέραν, τὴν μεγάλην τῆς φιλανθρωπίας ἀρετὴν, ἣτις ἀναδεικνύει τὸν

ισεράρχην ἀληθῆ ποιμένα και καθιστᾷ τὴν πίστιν ζῶσαν και ἐνεργόν. Κατὰ τὰ ἔτη τῆς δοκιμασίας ἐκεῖνα τὰ πολεμικὰ ἔτη μὲ ἀνυστάκτους ὀφθαλμοὺς διωργάνας τὰ λαϊκὰ συσσίτια τῶν ἀπόρων, ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἀλεξανδρακείου Νοσοκομείου ἐμόχθησε μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἀξιολόγων συμβοηθῶν και τὸ ἴδιωμα τοῦτο κατέστη ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ κράτους, ὡς Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῶν ἀπόρων φυματιῶντων, ἐμόχθησεν ἵνα παράσχη στέγην αὐτοῖς και τὸ τελευταῖον αὐτοῦ θανατηφόρον εἰς Ἀθήνας ταξίδιον εἰς τὸν μόχθον τοῦτον ὀφείλεται.

Ἀλλὰ και κοινωνικὸς παράγων ἀνεφάνη ὁ Μελέτιος ἰδρύσας τὴν Λαϊκὴν Βιβλιοθήκην, τὴν Λαϊκὴν Σχολὴν, τὰς κατηχητικὰς σχολὰς, τὴν παιδονομίαν τῶν μαθητῶν και ἡ παρουσία αὐτοῦ ἦτο εὐεργετικὴ εἰς πᾶσαν κοινωνικὴν ἐκδήλωσιν. Ἀλλ' ὁ Μελέτιος, ἐγκρατὴς καταστάς τῆς ἔσω και θύραθεν παιδείας, διακριθεὶς ὡς ἐκπαιδευτικὸς λειτουργός, ὡς ἐφημέριος ἐν Εὐρώπῃ, ὡς ἀνώτερος διοικητικὸς τῆς Ἐκκλησίας ὑπάλληλος, ὡς ἰεράρχης, τέλος διεκρίθη και ὡς συγγραφεύς. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν δὲν εἶχεν ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ συγγεγραμμένον τὸ δίκαιον αὐτῆς, ὁ Μελέτιος πρῶτος ἐν Μονάχῳ διακονῶν συνέγραψε πρωτότυπον ἔργον «Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», ὅπερ μέχρι νῦν χρησιμοποιοῦσιν οὐ μόνον οἱ τῆς Ἑλλάδος Ἱεράρχαι ἀλλ' ἅπαντες οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν 4 Ἑλληνικῶν Πατριαρχείων, πλὴν δὲ τούτου ἐκ τῆς γαλλικῆς μετέφρασε τὸ ἀπολογητικὸν ἔργον «ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ», ἡσολήθη δὲ και περὶ τὰς ἱστορικὰς μελέτας. Αἱ δὲ ἐν τοῖς διαφόροις περιοδικαῖς δημοσιευθεῖσαι κανονικαὶ αὐτοῦ γνωμοδοτήσεις ἀνέδειξαν τοῦτον τὸν κράτιστον κανονολόγον μετὰ τῶν Ἑλλήνων Ἱεραρχῶν, πλεῖστοι δὲ τούτων ἐπεξήτουν τὰς σοφὰς αὐτοῦ γνώμας ἐπὶ σοβαρῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Διὰ τοῦτο ὅταν γνωσθῆ ὁ θάνατος αὐτοῦ εὐλόγως θὰ εἴπωσιν «ἀπέθανεν ὁ συνετός, ἀπέθανεν ὁ σοφός Ἱεράρχης».

Ἡ ποικιλότητος δραῶν τοῦ Μελετίου ἐξετιμήθη και ἄλλοθι ἀπονεμηθέντων αὐτῷ ἀνωτέρων παρασήμων, Ἑλληνικοῦ, Ρωσικοῦ και Ἰταλικοῦ.

Ἀπέκαμεν ὄθεν ἐν τῇ μακρᾷ και ἐργώδει ἰεραῖ διακονίᾳ ὁ Ἱεράρχης Μελέτιος και κατάκειται ἤδη νεκρός, ἀναφανεῖς γραφικὸς Λευίτης ὄσιος, ἀκακος, ἀμίαντος και δύναται τις νὰ εἴπη «ὁ ξῆλος τοῦ οἴκου μου κατέφαγέ σε Ἱεράρχα Μελέτιε». Δὲν θὰ ὑψώσης πλέον ἱκέτιδας τὰς σεπτὰς χεῖράς σου ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν σου, δὲν θὰ κυκλώσης πλέον μετὰ τῶν συλλειτουργῶν σου τὸ θυσιαστήριον ἐν τῇ στρατευομένῃ ἐκκλησίᾳ ὑπὲρ υγείας και ἀναπαύσεως αὐτῶν προσκομίζων, ἀλλ' ἐν τῇ θριαμβευοσῆ ἐν Οὐρανῷ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ ἐξῆς μετὰ νέφους ἄλλων ὁσίων Ἱεραρχῶν θὰ μετέχης ὡς εὐθαλῆς κλάδος τοῦ χοροῦ τῶν Ἁγίων. Τὸ ποιμνίόν σου θὰ μακαρίζῃ πάντοτε τὴν μνήμην σου, τὸ ὄνομά σου θὰ ζήσῃ εἰς γενεὰς γενεῶν ἐν Μεσσηνίᾳ, ὅσοι δὲ ἐλάβομεν ἐκ τῶν σεπτῶν χειρῶν σου τὴν χειροτονίαν, εἴτε ὡς διάκονοι, εἴτε ὡς πρεσβύτεροι, εἴτε ὡς ἀρχιερεῖς θὰ ἐπαιρῶμεθα ὅτι τοιούτου εἴμεθα πνευματικὰ ἀναστήματα.

Ἐπαρον ὄθεν τὰς χεῖράς σου και δι' ἡμᾶς, Σεβᾶ-

σμιε Γέροντα, κατεύθυνον τὴν προσευχὴν Σου Ἱερωτάτη Μητροπολίτα Μελέτιε και δι' ἡμᾶς πρὸς τὸν Πλάστην και Δημιουργόν μας, ἵνα ἀξιοθῶμεν και διέλθωμεν τὴν τρικυμώδη τοῦ βίου θάλασσαν και σχῶμεν χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά. Γένοιτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ «ὕστερινὴ γνώσις».

Ἀγιορείτης μοναχὸς ἐξ ἐκεῖνων, οἱ ὅποιοι ἐν τῇ διορθώσει τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου ἐμβλέποντες «προδοσίαν» τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως», μετὰ ζῆλον οὐ κατ' ἐπίγνωσιν δι' ἐπιστολῶν ἐξ Ἀγίου Ὁρους μακροσκελεστάτων πρὸς πλείστους ἐκ τῶν ἀπλοϊκῶν χριστιανῶν κατέστησαν οἱ κυριώτατοι αἰτίοι τοῦ θλιβεροῦ παλαισημερολογητικοῦ φανατισμοῦ τῶν ἀφοῦ ἐξήντησεν ἐν ἐπαλλήλοις πρὸς θεολόγον τῶν Ἀθηνῶν ἐπιστολαῖς τὴν ὀργίλην φαρέτραν του κατὰ τῶν «ὑπούλων ἐχθρῶν τῆς ὀρθοδοξίας και τῆς ἀμωμήτου πίστεώς μας», «τῆς προδοτικῆς δράσεως τῶν προδοτῶν ποιμένων μας», οἱ ὅποιοι ὀφλισκάρον «βαθνυτάτην ἀγνοίαν ἢ ἐπιπολαίαν και ἀμέθοδον γνώσιν τῆς σωστικῆς ὀρθοδοξίας», ἐν τελευταίᾳ του ἐπιστολῇ ἔγραψε τὰ ἐξῆς κατὰ λέξιν: «ἀλλὰ τὴν ὅλως ἀπρεπῆ ἀπέναντί σου και ἄλλων και ἐκ παραλόγου φανατισμοῦ ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς συμπεριφορᾶν μου, ἔρχομαι (εἰ και ὀλίγον ἀργὰ) μετανοήσας ἐξαιτῆσαι τῇ σῇ φιλότῃ μωρίας συγγνώμας, γνωρίζω σοι ὅτι θῆμα πλάνης οἰκτρὸν και φανατισμοῦ ἔπεσα γράφας πρὸς σὲ και εἰς ἄλλους ὡς ἔγραφα. Ἐλπίζω και ἀκραδάντως πιστεύω ὅτι θὰ τύχῃ συγγνώμης παρὰ σοῦ, διὸ και ἐκφράζω σοι τὰς πλέον εἰλικρινεῖς και θεομᾶς εὐχαριστίας ἐκ τῶν προτέρων». Καλὸν θὰ ἦτο βεβαίως ἡ «ὕστερινὴ αὐτῆ» τῆς λαϊκῆς παροιμίας γνώσις νὰ μὴ ἐπήρχετο μετὰ τὸν σκανδαλισμὸν τῶν ἀφελῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι τοσαύτας μαρέχουν σήμερον ὀχλήσεις εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν. Ἀλλ' ἂν και οἱ λοιποὶ ἀνήσυχτοι ἀγιορεῖται ἐμμοῦντο τὸν ἀδελφόν των τοῦτον, και αὐτοὶ θὰ ἐτύγχανον συγγνώμης, και οἱ ἐπ' αὐτῶν πλανηθέντες θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν εὐθείαν, και ἡ Ἐκκλησία ἀπερὶσπαστος θὰ ἐπεδίδοτο εἰς τὸ τόσον πολυκλαδὲς ποιμαντορικὸν τῆς ἔργου.

Ἡ μεικτὴ φοίτησις.

Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἐπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας λαβοῦσα ἐντολήν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἐποχρευτικῆς μεικτῆς φοιτήσεως τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, μετ' ἐπανειλημμένας συσκέψεις ἀπεφάνθη κατ' αὐτῆς τὸ μὲν «διὰ λόγους παιδαγωγικούς, κοινωνικούς και φυσιολογικούς», τὸ δὲ «διότι ἀποκροῖται και ὑπὸ τῶν γονέων». Πῶς παρουσιάζεται ὡς σημερινὴ ἀναγκάλυψις τὸ ἐπιβλαβὲς ἐνὸς μέτρου, τὸ ὅποιον εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐφορμώσῃ τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον πάντως οὐχὶ ἐν ἀγνοίᾳ, ἴσως δὲ και τῇ εἰσηγήσει τῶν αὐτῶν ἐπαλλήλων, εἶνε ἀκατανόητον. Κατὰ τὴν παρ' ἡμῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τοῦτου ἐφαρμογὴν τῆς μεικτῆς

φροίσεως ἐγένετο ἐπὶ κλήσεις τῆς αὐτῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας ὁ κακὸς θεσμὸς ἀποκηρύσσεται σήμερον· αἱ τότε κοινοικαὶ συνθῆλαι ἐπ' ἴσης δὲν ἔχουν ἀνατραπῆ μέχρι τοῦ νῦν· οἱ δὲ γονεῖς ἤρχισαν διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῆς καινοτομίας ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπαύριον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς. Μετὰ ταῦτα, πῶς νὰ μὴ ἀπορῆ τις καὶ πῶς νὰ μὴ θρηγῆ διὰ τὴν συνεχῶς παραπαίουσαν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ τὰ ταλαιπώρα θύματά τῆς, τὰ ὁποῖα εἶνε δλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαός;

Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ ἰδρύσεως Οἰκοτροφείου διὰ τοὺς θεολόγους φοιτητὰς ἔρχεται νὰ πληρώσῃ σπουδαιότατον κενόν, ἀπὸ μακροῦ μὲν χρόνου αἰσθητόν, ἀπὸ τινος ὅμως ὁλονὲν ἐπιτακτικωτέραν καθιστῶν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τελείως παρεσκευασμένων στελεχῶν διὰ τὰ παντοῖα πρακτικὰ ἐκκλησιαστικὰ λειτουργήματα, διὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν ὁποίων παρατηρεῖται πλήρης σχεδὸν ἔλλειψις καταλλήλως μεμορφωμένων κληρικῶν. Διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου θὰ καταστήθῃ δυνατὸν ἱκανοὶ ἐκ τῶν σπουδαζόντων τὴν Θεολογίαν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου φοιτητῶν νὰ παρασκευάζωνται εἰδικώτερον διὰ τὰς διακονίας τοῦ κληρῆματος, τῶν κατηχητικῶν σχολείων, τῶν μητροπολιτικῶν γραφείων καὶ διὰ τὰς καθ' ὄλον εἰδικωτέρας ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας, οὕτω δὲ πρὸς τῷ ἐπιστημονικῷ θεολογικῷ καταρτισμῷ ἐφωδιασμένοι καὶ πρακτικῶς θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἄριωτέραν εὐδόξωσιν καὶ τὴν δλοκλήρωσιν τοῦ τόσον εὐρέως ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθεν εἰς τρεῖς τακτικὰς συνεδρίας κατὰ τὴν λήξαν ἑβδομάδα.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον (22) ἐκ τηλεγραφήματος τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Μητροπόλεως Μεσσηνιας πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ ἐγνώσθη ὁ θάνατος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνιας Μελετίου, ἀπὸ μηνῶν σοβαρῶς ἀσθενούντος. Τὴν λυπηρὰν εἶδισιν ὁ Σεβ. Θεσσαλιώτιδος μετέδωκεν ἀμέσως πρὸς τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἀπεφασίσθη, δι' ἔλλειψιν ἐτέρας εὐκαιρίας, νὰ ἀναχωρήσῃσι διὰ Καλάμας αὐθημερὸν ἐπ' αὐτοκινήτου, ἵνα προστῆ τῆς κηδείας ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος, κατὰ παράκλησιν, ἄλλως τε, τηλεγραφικῆν τῶν Σωματείων τῆς πόλεως. Τῆς κηδείας τοῦ μεταστάντος ἀπεφασίσθη νὰ μετᾶσχη καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, παρακληθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐναυθῆ Αποκρισαρίου τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθου. Μικρὸν μετὰ τὴν εἰς Καλάμας ἀφίξιν περὶ ὄραν ἦν πρωϊνὴν μετέβησαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ὑπαπαντῆς ἔνθα τὸ σκήνος τοῦ μεταστάντος Ἱεράρχου, ἐν μέσῳ δὲ πολλοῦ πλήθους ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Φιλίππων καὶ Θεσσαλιώτιδος ἡ θεία λειτουργία, καθ' ἣν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησε διὰ μακρῶν ἐπὶ τῆς περικοπῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἐξ οὗ ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐξάσῃ τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάν-

τος. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῶν σεβ. ἀρχιερέων μεταβάντες εἰς τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον συνελυθῆσαν τοὺς οἰκείους τοῦ θανόντος, ἐκεῖ δὲ ἐγένετο συγκέντρωσις ὑπερεκατὸν Ἱερέων, πρὸς οὓς διὰ μακρῶν ὠμίλησεν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος. Τὴν 4ην μ. μ. ἐψάλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τελεταρχοῦντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου συμπαραστατουμένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Φιλίππων καὶ Θεσσαλιώτιδος, ὡς καὶ τοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἐκ Τριπόλεως ἀφικομένου Σεβ. Μαντινείας Γερμανοῦ, παρισταμένων δὲ πασῶν τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως μετὰ τμήματος στρατοῦ καὶ τῆς μουσικῆς, καὶ πλήθους λαοῦ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς νεκρώσιμου ἀκολουθίας προσεφώνησαν τὸν μεταστάντα ἐκ μέρους μὲν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος, ἐκ μέρους δὲ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ὁ Σεβ. Νεαπόλεως καὶ Φιλίππων, ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, πνευματικὸν ἀνάστημα τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου εἶπε τὸν ἐπικήδειον, ὃν δημοσιεύομεν ἐν ἄλλῃ σελίδι. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἡ περιφορὰ τοῦ νεκροῦ ἀνὰ τὴν πόλιν, ἀκολουθοῦντος ἀπειροῦ πλήθους εὐλικρινῶς πεθοῦντος τὴν ἀπώλειαν ἡγαπημένου Ἱεράρχου, οὗ τὸ σκήνος μετὰ διωρον ὠδηγήθη εἰς τὸν τάφον ὑπὸ τὰ πένθημα ἐμβατήρια τῆς μουσικῆς καὶ τοὺς πυροβολισμοὺς τοῦ στρατοῦ ἀποδιδόντων τὰς τελευταίας τιμὰς. Τὸν ἐπιτάφιον ἐξεφώνησεν ὁ δικηγόρος κ. Γ. Μαργάρας ἐντολῇ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Ὁ Μακαριώτατος διώρισεν Τοποτηρητὴν τῆς Μητροπόλεως Μεσσηνιας τὸν Ἱεροκήρυκα Ἀρχιμανδρίτην Πολύκαρπον Ἀνδρόνην. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Μακαριώτατος μετὰ τῶν σεβ. ἀρχιερέων ἀνταπέδωκε τὰς ἐπισκέψεις εἰς τὰς ἀρχάς, ἥτοι τὸν Νομάρχην, τὸν Στρατηγὸν Γαργαλιδῆν, τὸν Φρούραρχον, τὸν Δήμαρχον καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορ. Ἐπιμελητηρίου, ἐπισκέφθη δὲ καὶ τὸ Πρακτικὸν Ὑλκειον παρακλήσει τοῦ Διευθυντοῦ κ. Κουτουμάνου καὶ τὴν ἱερὰν Μονὴν τῶν καλογραιῶν, κατόπιν δὲ ἀνῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν Βελανιδιάς. ἔνθα ἀνεπαύθησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐπ' ἴσης κληθέντες ὑπὸ τοῦ ἐν Νησίῳ Συλλόγου «Ἡ χριστιανικὴ κοινωνία» μετέβησαν ἐκεῖ, ὑπήντησε δ' αὐτοὺς ἐν εὐσεβεῖ συναγεροῦ σύμπαζ· ὁ λαός, ὅστις παρῆστη σύσσωμος εἰς τὴν ἀμέσως ἐν τῷ ναῷ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν γενομένην δοξολογίαν, καθ' ἣν ὁ Ἱεροκήρυξ κ. Πολύκαρπος προσεφώνησε τὴν Α. Μ., ὅστις ἀπαντῶν, ὠμίλησε διὰ μακρῶν πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα. Μετὰ τοῦτο ἐπισκεφθέντες τὰς ἀρχαιοφθῆρας τῆς Ἰθάμης, ἀνεχώρησαν εἰς Τρίπολιν, ἔνθα διενεγκτέρευσαν φιλοξενηθέντες ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μαντινείας κ. Γερμανοῦ, τὴν δ' ἐπομένην ἐκδραμόντες εἰς Σπάρτην, ἔνθα ἐφιλοξενήθησαν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ, μετέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς ἐπισκεψιν τῶν μνημείων Μιστρᾶ. Εἰς Ἀθήνας ἀφίκοντο περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς Τετάρτης.

— Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ὁρφανοτροφείου Χατζηκώστα ἐγένετο ἡ ἐτησία σχολικὴ αὐτοῦ ἑορτὴ ἐπὶ παρουσίᾳ ἐκλεκτῶν προσκεκλημένων, ὧν ἐξῆρχον ὁ σεβ. Ἀποκρισιάρχος τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθος, ὁ ὑπουργὸς τῆς Κρατικῆς Προνοίας καὶ τὸ Α. Συμβούλιον τοῦ ἰδρύματος. Μετὰ τὴν ἐναρκτήριον δέσιν ἐπικολούθησε προσλαλία τοῦ Ἐφόρου τοῦ Ὁρφανοτροφείου Καθηγητοῦ κ. Δ. Μπαλάνου, εἶτα δὲ τὰ ὀφρατὰ ἔφαλον ἔσηματα καὶ ἀπήγγειλαν ποιήματα, ἐγένετο δὲ καὶ γυμναστικὴ ἐπίδειξις. Ἡ ἑορτὴ ἐπεσφραγίσθη διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὑμνου, μεθ' ὃν οἱ προσκεκλημένοι ἐπεσκέφθησαν τὴν ἐκθεσιν ἔργων τῶν τροφίμων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Τὸ ἐπ' ἐσχάτων συνταράξαν τὸ Ἅγιον Ὅρος ζήτημα τῆς μονῆς Χιλιανδαρίου ἔχει κατὰ τὴν «Ὁρθοδοξίαν» Κων)πόλεως ὡς ἐξῆς: Κατὰ παράκλησιν τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Σεργίας πρὸς τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον, ὅπως παράσχη ἄδειαν εἰς τὸν σέρβον ἐπίσκοπον Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων κ. Νικόλαον μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὅρος ὅπως παρῆσθῃ εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ γείνη ἐν τῇ μονῇ Χιλιανδαρίου τελετὴν ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ ἐν αὐτῇ τοῦ κοινοβιακοῦ καθεστώτος, ἀντὶ τοῦ τῶς ἐν χρήσει ἰδιορρυθμοῦ, ἡ ἄδεια

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ <i>Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου</i></p> <p>ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ <i>Πρωτοπρεσβύτερος</i></p> <p><i>Δε' ὅτι ἀφορᾷ τὴν Σύναξιν ἀπευθυντοῦν :</i> <i>Γραφεῖα *Ἐκκλησίας*, Στὰυ. Φιλοθέης.</i></p>	<p>ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ † ΖΙΧΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ <i>Πρόεδρος</i></p> <p>† ΕΛΕΣΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ <i>Γραμμάτις</i></p> <p>† ΘΕΣΣΑΛΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ <i>Γραμματεὺς</i></p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ</p> <p><i>*Ἐσωτερικῶν δοχ. 30. Ἐξωτερ. 90. 30 *Ἀμφοτέρωθεν δόλλ. 3.</i></p> <p><i>Μισθῶν καὶ Ναῶν ἱεραρχικῶν Ἡνωτικῶν δοχ. 100</i></p> <p><i>Ναῶν χωρίων δοχ. 50</i></p> <p><i>*Ἰσθμίων Ἐσωτερικῶν δοχ. 30</i></p> <p><i>Φωτιστῶν καὶ ἱεροσπουδαστῶν δοχ. 30</i></p> <p><i>Τὰ χορηγιακὰ ἱμβρίσματα διαβιβάζονται: Ταμίαν *Ἐκκλησίας* Σεβ. Μητροπ. Ἐδεύσεως κ. Κατωτάτων, Γραφεῖα Ἱ. Συνόδου.</i></p>
---	---	--

ἔδότη, εἰδοποιήθη δὲ περὶ αὐτῆς καὶ ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἵνα ἐπιδαφιευθῆ τῷ ἐπισκόπῳ πᾶσα φιλόφρων δεξιότης καὶ περιποίησις. Ἄλλ' ὁ ἐπίσκοπος Νικόλαος ἐπισκεφθεὶς τὴν ἐν λόγῳ μονὴν δὲν ἐδίστασε νὰ προβῇ «εἰς ἀντικανονικὰς καὶ ἀντιθέτους πρὸς τὴν τάξιν τοῦ τόπου ἐνεργείας, πείζων καὶ ἀπειλῶν τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μονῆς ὅπως δεχθῶσιν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ κοινοβιακοῦ οὐστήματος, παρουσιαζόμενος οὕτω ἐκεῖ ἀντι ἐπισκόπου καὶ φιλοξενουμένου ὡς ρυθμιστῆς καὶ ὁργανωτῆς τῶν τῆς μονῆς». Ταῦτα πληροφορηθὲν ἐκ τηλεγραφήματος τῆς Ἱ. Κοινότητος τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον, πρὸς μὲν τὸν Πατριάρχην Σεργίαν ἐπέπεσε νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του διὰ τὴν ἀντικανονικὴν ταύτην ἀνάμειξιν τοῦ σέρβου ἐπισκόπου εἰς ὑπόθεσιν μονῆς τοῦ Οἴκου. Θρόνοι, ἀξιώσαν ἅμια ὅπως ἀνακληθῆ οὗτος ἐκεῖθεν, τῇ δ' Ἱ. Κοινότητι ἐνετείλατο ὅπως ἀνακοινώσῃ τῷ ἐπισκόπῳ νὰ παύσῃ ἀναμειγνύμενος καὶ ν' ἀπέλθῃ ἐξ Ἁγίου Ὁρους. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ μονὴ Χιλιανδαρίου τῆ αὐθαγέτου ἀνάμειξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἐπισκόπου οὐ μόνον εἶχεν ἤδη μετατραπῆ εἰς κοινοβιακὴν, ἀλλὰ καὶ ἠγοούμενον νέον ἐξέλεξε κατὰ καταπάτησιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγ. Ὁρους. Τὸ γεγονός παρήγαγε βαθεῖαν κατάπληξιν καὶ λύπην εἰς τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον διὰ τὸ ἀντικανονικῶς παρ' ἐνορίαν καὶ ἀνευλαβῶς κατατομηθέντα ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ἐπισκόπου καὶ ταῦτα μὲν ἀμέσως διὰ τηλεγραφήματος πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα ἐκήρυξεν ἄκυρα καὶ ἀπαράδεκτα, τοὺς δ' ἐν τῇ μ. νῆ Χιλιανδαρίου ὑπακούσαντας εἰς ξένας εἰσηγήσεις ὑπολόγους καὶ ὑποδικούς. Καὶ ἐφυγε μὲν ὁ σέρβος ἐπίσκοπος ἐξ Ἁγίου Ὁρους μετὰ τὴν πατριαρχικὴν διαταγὴν, ἀλλ' αἱ εἰδήσεις τῆς «Ὀρθοδοξίας» φέρουσιν ὅτι τὸ ἴπ' αὐτοῦ σπαρὲν πνεῦμα τῆς παρανομίας ἐν τῇ μονῇ ἀφῆκε, φαίνεται, ρίζας παρὰ πᾶσι τῶν πατέρων αὐτῆς, διότι δεικνύουσι διάθεσιν νὰ συνεχίσωσι τὴν παρανομίαν, ἐφ' ᾧ καὶ προειδοποιῶνται ὅτι, ἐάν δὲν ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς κανονικότητος, θὰ ἐφαρμοσθῶσι κατ' αὐτῶν τὰ ὑπὸ τῶν κανόνων καὶ τῆς ἀγιορευτικῆς εὐταξίας ἐνδεικνύμενα εὐταξίας μέτρα.

— Κατὰ τὴν «Ὀρθοδοξίαν», μέλη τῆς ἐν Ἀθήναις μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκδοσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων διωρίσθησαν καὶ οἱ κ. κ. Κ. Δουβουλιώτης καὶ Ν. Βέης, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Εἰς τὸν ἐν Λογδίῳ προΐσταμενον τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος πανοσιολογ. κ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδην τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον ἀπένευσε τὸ ὄφικιον τοῦ Μεγάλου Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου.

— Τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησι. Δικαστήριον ἐκδικάσαν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀντιπαιδαρχικοῦ κινήματος τῶν ἐπισκόπων Ἐλαίας, Λεύκης, Ἀβύδου καὶ Ναζιανζοῦ, τὸν μὲν πρῶτον ὑπέβαλεν εἰς δήμενον ἀργίαν, τὸν δὲ τρίτον εἰς ἐξάμηνον, ἢν θὰ ἐκτίσῃ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει. Καὶ οἱ τέσσαρες ἐπίσκοποι ἐξέφρασαν ἐγγράφως πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὴν μεταμέλειαν αὐτῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου ἀποφασίσασα νὰ παραταθῆ ἡ ἀναστολή τῆς δημοσιεύσεως τῆς συνοδικῆς περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου ἀποφάσεως, ἤλπισεν ὅτι θὰ ἐξευρεθῆ ἐν τῷ μεταξὺ τρόπος ἐκλογῆς πληρέστερον ἱκανοποιῶν τὰς διαφόρους ἐπόψεις ἐν τῷ ζητήματι. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδ' ἡ ἐλπίς ἐληλήθησε, καὶ τὸ διὰ τῶν προτάσεων τῆς τε κοινότητος Ἀλεξαν-

δρείας καὶ τοῦ νομικοῦ συμβούλου τῆς κυβερνήσεως ἐλπισθὲν σχέδιον κατεδείχθη ἀπραγματοποιήτον, ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ὅπως θεωρηθῆ ἰσχύουσα ἐφεξῆς ἡ κατ' Ἰουλίον τοῦ 1932 ψηφισθεῖσα πατριαρχικὴ ἐν συνδῶ διατάξις καὶ κηρυχθῆ ὑποχρεωτικὴ ἡ δημοσίευσίς αὐτῆς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς 12 ἐν. μηνός, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀντικατασταθῆ ὑπὸ ἄλλης. Συγχρόνως ἡ Ἱ. Σύνοδος συνεπλήρωσε τὴν ἐν λόγῳ διατάξιν ἐπεκτείνασα τὸ δικαίωμα μετοχῆς εἰς τὴν ἐκλογικὴν συνέλευσιν ἀπὸ τῶν βαθμούχων κληρικῶν ἐφ' ὅλου τοῦ πρεσβυτερίου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων ἐφημερίων τῶν ναῶν τῶν ἐδρῶν τῶν μητροπόλεων, ἐδέχθη δὲ νὰ τροποποιηθῆ τὸ ἄρθρον 6 τῆς διατάξεως ἐπὶ τῷ σκοπῷ μετοχῆς τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῖς ἀκολουθούσιν ἀπαρατήτους περιορισμοῦς: α) ἡ ἐκλογικὴ συνέλευσις θὰ ἴη ἐν σώμα κληρικολαϊκῶν ἐνιαίως συνεδριάζων β) οἱ λαϊκοὶ ἀντιπροσωπεύουσι ναοὺς ἐφ' ὃν ὁ Πατριάρχης ἄσκει πλήρη τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν καὶ πληρῶς κανονικῶν γ) προκειμένου περὶ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων οὐδαμῶν ἐν τῷ κανονισμῷ θὰ γίνεται διάκρισις φυλετικὴ ἢ ὑπηρετικῆ δ) τὸ δικαίωμα τῆς κληρικολαϊκῆς συνελύσεως θὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ προτείνῃ τοὺς ἐκλεξιμούς καὶ νὰ ψηφίῃ μεταξὺ αὐτῶν τρεῖς ὑποψηφίους, ἐξ ὧν ἡ Σύνοδος θὰ ἐκλέξῃ τὸν Πατριάρχην.

— Ἡ 11 ἱσταμένου ἐορταζομένης τῆς εικοσιπενταετηρίδος τῶν περιοδικῶν τοῦ Πατριαρχείου «Ἐκκλησ. Φάρον» καὶ «Πανταίνου» καὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἐτελέσθη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία, μεθ' ἣν ἐν ἐορταστικῇ συναθροίσει, ἣς πρόστατο ὁ Πατριάρχης, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἀυκείου Ι. Γκιζα, ἐν ἣ ἐγένετο ἡ συνάθροσις, ὁργανώθη καὶ ἔκθεσις τοῦ ἐλληνικοῦ ἐν Αἰγύπτῳ βιβλίου ἀπὸ τοῦ 1862 μέχρι σήμερον. Εἰς τὸν διευθύνοντα τὸν «Ἐκκλησ. Φάρον» ὁ Πατριάρχης ἀπένευσε τὸν σταυρὸν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ι. Γ. Παραγωγίδου, Λεξιλόγιον τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. Ἀνατύπ. ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθήναι, τύποις «Φοῖνικος», 1932.— Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ λεξιλογίου τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς ὁ σ. σημεῖοι λέξεις ἰδιαιδούς μόνη αὐτῇ 54, τὸν ἀριθμὸν δὲ τοῦτον δὲν θεωρεῖ τόσοσ σημαντικὸν ὥστε ν' ἀποτελέσῃ ἐπιχειρημα κατὰ τῆς ἀποδόσεως αὐτῆς εἰς τὸν ἀπ. Παῦλον. Αὐτὰ ἐξηγῶνται ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ πρωτότυποι σχέψεις προεκάλεσαν καὶ τὸ ἰδιαιτερον φιλολογικὸν αὐτῆς περιβλημα.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) Βερτούρη 2) Κοντοδεσποτίου 3) Μετοχίου 4) Κλήματος, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν δι' αἰτήσεώς των τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ ὅς ἄνω νόμου δριζύμενα πιστοποιητικά μέχρι τῆς 10 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ἐν Χαλκίδι τῆς 15 Ἰουλίου 1933. Ὁ Μητροπολίτης † ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Σταδίου 44, Ἀθήναι